

**ATUREM
EUROVEGAS**

Salvem el Delta del Llobregat

Les cartes marcades de Sheldon Adelson

**Mentides i falses promeses d'un
model que ha fracassat PÀG. 2-3**

**Més aigua, més residus, més
costos ambientals PÀG. 4-5**

**Corrupció i especulació: mals
endèmics del Delta PÀG. 6-7**

**Un magnat investigat pel suborn
de polítics a Macau PÀG. 8-9**

**El camí cap a l'extinció dels
drets laborals PÀG. 10-11**

LES PROMESSES DELS PROMOTORS ES DESINFLEN ABANS QUE EL COMPLEX SIGUI UNA REALITAT

Eurovegas: una ruleta on sempre guanya la banca

// Marc Font

Promeses de prosperitat acompanyades de la suposada creació de milers de llocs de treball. Xifres de vertigen. Demanda de lleis fetes a mida. I necessitat d'una enorme inversió pública que, inicialment, és silenciada pel miratge de milions i milions que, suposadament, generarà el majestuós projecte. Eurovegas, el macrocomplex del joc i de l'oci que promou Las Vegas Sands, la companyia del magnat estatunidenc Sheldon Adelson, és l'enèsim pla monumental que s'anuncia a so de bombo i platerets i genera un encès debat al voltant del model social, econòmic i ambiental que es vol per a un territori. D'una banda, s'alinea qui les defensa amb l'argument que són positives perquè dinamitzen l'economia, generen ocupació i incrementen el nombre de turistes que s'apropen a la zona; de l'altra, qui s'ho mira amb escepticisme i recorda els precedents similars (podríem parlar de Terra Mítica, Grand Scala o la Ciutat de la Cultura de Santiago) per alertar que les xifres promeses no s'ajustaran a la realitat i que, molt probablement, de la pompa inicial al cap d'uns anys només en quedarà atur, destrucció del territori i deutes, que sovint seran afrontats per les administracions públiques.

Pendents que Las Vegas Sands anunciï l'1 de setembre –sempre que no hi hagi un nou endarreriment– si el macrocasino s'ubica al Delta del Llobregat, a Madrid o, finalment, no es fa, el projecte d'Adelson ha anat rebai-

xant progressivament les seves xifres des que se'n va tenir notícia per primera vegada, el novembre de l'any passat. Aleshores, es va anunciar una inversió d'entre 15.000 i 18.800 milions d'euros fins el 2022 per construir 12 *resorts* hotelers que sumarien 36.000 habitacions; 6 casinos, amb més de 1.000 taules de joc i 18.000 màquines escurabutxaques; 3 camps de golf, 9 teatres i restaurants per a 50.000 persones; i la creació de 162.000 llocs de treball fins el 2017, 30.000 per a la construcció del complex i 132.000 per a l'explotació. Quan el projecte estigués a ple rendiment, el 2025, el nombre de gent empleada seria 275.000, la majoria treballadors i treballadores directes d'Eurovegas, sempre segons la versió corporativa.

REBAIXA DEL SUFLÉ

El director d'operacions de Las Vegas Sands, Michael Leven, va aprofitar la visita que una delegació de la companyia va fer a Barcelona i Madrid a final de juny per rebaixar el suflé. Va assegurar que la primera fase del complex podria estar operativa el 2015 o el 2016, després d'una inversió de 6.000 milions de dòlars (uns 4.700 milions d'euros), dels quals només una tercera part provindrien de fons propis i la resta els hauria d'aportar el sector financer. S'aixecarien 4 hotels i 2 casinos i es generarien en total 30.000 llocs de treball, 15.000 durant la construcció i la resta en l'explotació, una cinquena part de les magnituds apun-

tades set mesos abans. Leven va reconèixer que, si no aconsegueixen el finançament, difícil tenint en compte la situació de la banca, es plantejarien reduir el projecte. Las Vegas Sands vol adquirir, sigui com sigui, les 800 hectàrees de terreny que afirma necessitar per aixecar el complex, tot i que ha admès que només amb 300 n'hi ha prou per encabir-hi els hotels, casinos, centres de convencions... La resta es dedicarien a "serveis complementaris" però, des dels col·lectius crítics amb Eurovegas, s'apunta que la voluntat seria revendre-les posteriorment en un autèntic *pelotazo* en la línia de les pitjors pràctiques especulatives de l'era de la bombolla del totxo.

XIFRES SOTA SOSPITA

Economistes, partits polítics i grups opositors s'han dedicat a rebatre les xifres de Las Vegas Sands amb estudis comparatius. Un treball d'ERC, per exemple, subratlla que en el pic de la temporada turística del 2010, al Principat hi havia 390.000 persones treballant en el sector, amb unes 540.000 places d'allotjament, de manera que es veu impossible que les 36.000 que, com a molt, pot oferir Eurovegas generin 164.000 llocs de treball. Els casinos de Las Vegas empleen de forma directa 300.000 persones a tot l'estat de Nevada, fet que posa en dubte que un sol complex aquí pugui apropar-se a aquestes magnituds. La pròpia Las Vegas Sands totalitza 20.000 habitacions i 40.000 llocs de treball

entre els seus complexos dels Estats Units, Singapur i Macau. Finalment, el catedràtic d'economia aplicada de la UAB Josep Oliver explicava fa uns mesos que entre funcionaris i treballadores de les empreses públiques, la Generalitat dóna feina a 230.000 persones, fet que el va portar a concloure que les dades d'Adelson són, simplement "una presa de pèl". També es qüestiona la xifra de visitants, que amb el complex a ple rendiment s'ha anunciat que seria de 30.000 al dia, quan a tot l'Estat espanyol el nombre s'eleva a 137.000.

Més enllà del model de negoci i de l'aposta per una economia del totxo i especulativa de funestes conseqüències, l'altre gran rebuig que genera Eurovegas és que el grup impulsor vol que es converteixi en una illa d'excepció legal, en què es paguin menys impostos, el personal tingui menys drets, s'aconsegueixin exempcions de tot tipus i se suspenguin lleis com les del tabac. A canvi, a més a més, les administracions haurien d'afrontar despeses en seguretat i millora en l'accessibilitat al macrocomplex. "Transferirem la sobirania a Las Vegas? Les elits d'aquest país s'han tornat boges", conclouia en un article recent el filòsof Josep Ramoneda en relació a les demandes d'Adelson, per carregar contra el servilisme de la classe dirigent. I és que la ruleta en què s'han ficat Mas i companyia pot acabar deixant l'administració, i per tant, la ciutadania, encara més escurada. Només el magnat del joc sembla guanyar-hi. //

Un fiasco mític

Eduardo Zaplana, l'aleshores president de la Generalitat valenciana, va inaugurar el 2000 el parc d'atraccions de Terra Mítica, ubicat a Benidorm (Marina Baixa). L'objectiu era "acabar amb l'estacionalitat" del turisme a la zona i convertir-se en un dels motors econòmics de la demarcació d'Alacant. Prometia 2.000 llocs de treball directes i 6.000 d'indirectes. Dotze anys més tard, es pot parlar de fiasco mític. El parc ha perdut diners a carretades i s'ha convertit en un dels paradigmes dels ruïnosos projectes monumentals del Consell. Actualment, només 175 persones treballen a Terra Mítica, de les quals únicament una vintena tenen feina

tot l'any. El complex està obert de març a octubre, però només durant l'estiu ho fa entre setmana. Les inversions estrangeres anunciades per Zaplana no van aparèixer mai i les úniques sòcies van ser les entitats financeres locals (la CAM, Bancaixa i el Banc de València) i la mateixa Generalitat. Terra Mítica, que ha suposat una despesa pública de casi 400 milions, va passar fa algunes setmanes a mans del grup Aqualandia, que va pagar-ne 65 milions, dels quals només 6,2 han estat recuperats per les arqués públiques. Un desastre colossal al que cal afegir els reiterats incompliments del conveni col·lectiu que ha patit la cada cop més migrada plantilla. //

GRAN SCALA

El gran engany

El 12 de desembre de 2007, 700 persones van omplir el Saló de la Corona d'Aragó a Saragossa per assistir a la presentació d'un projecte que prometia revolucionar el territori: Gran Scala. Iniciativa del consorci International Leisure Development (ILD) les xifres que anunciava feien feredat, potser massa: 17.000 milions d'euros d'inversió, 32 casinos, 7 parcs temàtics, hotels amb capacitat per a 25.000 persones, 250 botigues, 26.000 llocs de feina directes i 65.000 d'indirectes i 25 milions de visitants per a l'any 2020, un cop el macrocomplex del joc i l'oci estigués a ple rendiment. Amb la complicitat del

govern autonòmic, en aquell moment una coalició del PSOE i el PAR –la dreta regionalista local–, el grup promotor va aconseguir que s'aprovés una llei a mida que permetés la instal·lació de Gran Scala i que se'ls facilités 3.000 hectàrees de sòl a Ontinyena, un municipi de 650 habitants del Baix Cinca. Aviat, però, es va descobrir que ILD, formada per comissionistes i deutors d'Hisenda, era qualsevol cosa menys solvent i el projecte es va paraitzar fins a esfumar-se del tot el febrer d'enguany, quan no es va fer efectiva l'opció de compra sobre els terrenys esmentats. Gran Scala va ser un gran engany. //

RESIDENCIAL FRANCISCO HERNANDO - SESEÑA

El deliri del 'Pocero'

Seseña, un poble de Toledo molt proper a la frontera amb la Comunitat de Madrid, tenia 6.500 habitants el 2003. L'objectiu del constructor Francisco Hernando, conegut com *El Pocero*, era que arribés als 60.000 el 2011, gràcies als 13.500 pisos que la seva companyia aixecaria a la macroubanització que portaria el seu nom. Dels somnis del Pocero, un personatge megalòman que personalitza alguns dels pitjors excessos que es van cometre a l'Estat espanyol abans de l'esclat de la bombolla immobiliària, en queden avui milers de pisos sense vendre i una urbanització inhòspita on hi viuen poc més de 2.000 veïns. Manuel Fuentes, alcalde per

IU del municipi del 2003 al 2011, va enfrontar-se a Hernando i va denunciar la nul·la viabilitat d'un projecte que contemplava la construcció d'un llac artificial a un desert i que suposava una despesa de 100.000 euros mensuals (el 10% del pressupost municipal) només en manteniment. El crac immobiliari va enganxar de ple el Pocero, que havia aixecat 5.600 pisos, dels quals només n'havia venut una petita part. Posteriorment, els bancs se'n quedarien més de 2.000 per pagar els deutes del constructor que, fracassat el seu somni espanyol, se'n va anar a fer negocis a la molt democràtica Guinea Equatorial. //

VALL FOSCA MOUNTAIN RESORT

La vergonya dels Pirineus

99 habitatges acabats, la majoria dels quals sense ningú que els compri, un camp de golf de fireta, zones pendents d'urbanització i remuntadors i pals de la projectada estació d'esquí en accelerat procés d'oxidació. Aquest és el panorama en què es troba el Vall Fosca Mountain Resort, el fallit macrocomplex turístic al municipi de la Torre de Cabdella, al nord del Pallars Jussà. La Generalitat va aprovar el projecte, promogut per Vallfosca Interllacs, el 2001, quan es venia assegurant que crearia 300 llocs de treball –el 45% de la població de la vall–, gràcies a la construcció de 900 habitatges al poble d'Espui, vuit

hotels, 2.200 places d'aparcaments i els esmentats camp de golf i estació d'esquí. L'oposició de grups ecologistes i d'una plataforma local denunciant que estava basat en un model de turisme especulatiu, centrat en la construcció i gens respectuós amb el medi no va evitar el suport de CiU i PSC a un complex que el 2005 va passar a mans de Fadesa. Tres anys més tard, l'aleshores Martinsa-Fadesa presentava un concurs de creditors de més de 5.000 milions i paraitzava les obres. Ara, l'ajuntament de la Torre de Cabdella hi projecta un museu hidroelèctric, mentre els fòssils del projecte segueixen ben visibles. //

INCREMENT DEL REBUT DE L'AIGUA I COL-LAPSE DE LA INFRASTRUCTURA ELÈCTRICA DE LA COMARCA

Quin és el preu que haurem de pagar per Eurovegas?

// Eva Yus

Eurovegas no és una fons de riquesa com ens diuen. No només és una pèrdua per a les arques públiques pel que "deixarem d'ingressar" amb tots els impostos i taxes que no es pagaran (i que qualsevol indústria o empresa pagaria religiosament). A més, requereix una despesa pública molt important, difícilment justificable en temps d'austeritat com els actuals i que afecten a serveis bàsics. Això és degut a què Adelson no vol fer-se càrrec dels costos associats a la construcció del complex, com ara els accessos viaris, la connexió amb l'AVE, l'estació intermodal al Prat, el soterrament de 500 metres de la C-32 i una parada de metro al complex amb servei durant les 24 hores del dia. El mateix passa amb la passarel·la sobre el riu Llobregat, l'abastament d'aigua i llum, claveruam i les mesures compensatòries pels danys ambientals ocasionats.

Adelson no vol fer-se càrrec dels costos associats a la construcció del complex

En el cas de Madrid, es va calcular un cost d'entre 800 i 2.500 milions d'euros, depenent de la localització del complex. Amb aquests diners es podria pagar uns 100.000 funcionàries de sanitat o d'educació durant un any, o 10.000 en 10 anys. Segons quines xifres, són difícils d'imaginar, però no per això hem de ser menys conscients. La inversió associada de 6.000 milions (segons les últimes filtracions), implica un cost de 400.000 euros per lloc de treball (15.000 nous treballadors segons Las Vegas Sands). Seria com pagar una milleurista durant 30 anys. Com és possible que uns llocs de treball tan poc qualificats ne-

cessitin una inversió d'aquestes característiques? Tenint en compte els càlculs oficials de 40.000 euros per a la creació d'un lloc de treball (aquesta és la mitjana a l'Estat espanyol), es podria, potencialment, crear activitat laboral per a 150.000 persones (10 vegades més). No és difícil imaginar, doncs, el profit que en traurien d'una inversió d'aquestes dimensions les petites i mitjanes empreses (que són responsables del 70% dels llocs de feina del país i que tants problemes tenen per rebre crèdit) o, fins i tot, en cas que es dediqués a microcrèdits.

PREU DE L'AIGUA

La necessitat d'aigua de Las Vegas és d'uns 1.000 litres per persona i dia. La ciutat depèn directament de l'embassament de Hoover, per culpa del qual el riu Colorado ja no arriba al mar, una metàfora del que podria fàcilment passar al Delta. Hem de tenir en compte que el consum d'aigua a l'Estat espanyol és de 171 litres per persona i dia, i a Barcelona és d'uns 107 litres per persona i dia. La Plataforma Eurovegas No ha estimat el consum d'aigua que necessitarà el recinte en uns 9,5 hectòmetres cúbics anuals -1,4 dels quals per la despesa dels camps de golf-, és a dir, uns 960 litres per persona, nou cops més que el consum local actual. En conclusió, es necessitaria l'equivalent al consum total dels municipis de Sant Boi de Llobregat, Viladecans i el Prat de Llobregat per abastir les necessitats del complex, el que equival a un augment del 37% del consum total a

dia d'avui a la comarca. Una altra qüestió important és d'on provindria aquesta aigua, un bé tan preciós com escàs a casa nostra. Hi ha dues opcions. La primera seria la dessaladora del Prat, que hauria d'augmentar un 50% el seu funcionament. Com que l'aigua de dessaladora és el doble de cara que la de potabilitzadora, es pot estimar una despesa de tres milions d'euros a l'any només per aquestes necessitats. A això s'hi ha d'afegir la despesa energètica, ja que es necessita el doble d'energia per generar l'osmosi que per fer un transvasament.

La segona opció seria la d'explotar l'aqüífer del Delta. Si bé l'aqüífer té, ara, 100 hectòmetres cúbics (l'equivalent al pantà de Sau), i està explotat sosteniblement (la recàrrega natural recupera el 30% del volum que s'extrau), es podria veure afectat per les obres (els fonaments dels gratacels són molt profunds). A més, la impermeabilització del sol per l'asfalt i el ciment comprometria greument la seva recàrrega, que depèn en gran part de les infiltracions de la pluja i el reg.

ELS AQÜÍFERS DEL DELTA DEL LLOBREGAT

Sota el delta hi ha dos aqüífers de vital importància. No només per nodrir els espais naturals (zones d'aiguamolls i altres, depenent de l'emanació de l'aqüífer més superficial), o l'agricultura (en les zones més costaneres, les pagues expliquen que no cal regar les síndries), sinó que és una reserva d'aigua dolça estratègica per a Catalunya. D'aquesta font veuen els barcelonins i barcelonines quan hi ha sequera. Si no hi ha restriccions al consum durant aquests períodes és gràcies a les aigües subterrànies. L'aqüífer abasta tot el municipi del Prat de Llobregat i, de forma parcial, altres deu municipis de la costa central, de Sitges a Barcelona. Les habitants del Prat reconeixen la qualitat d'aquesta aigua i el baix preu. Per aquests motius, l'aqüífer del Delta del Llobregat es troba protegit pel Decret 528/1988, on s'especifica la protecció vers les extraccions d'àrids o "qualsevol altra activitat que pugui ser causa de degradació o deteriorament del domini públic hidràulic".

Las Vegas Sands es

Els consums i els residus d'Eurovegas

negua a assumir les mesures compensatòries pels danys ambientals ocasionats // Edu Bayer

EL CONSUM ELÈCTRIC DE TOTA SARAGOSSA

En relació als consums energètics, l'informe de la plataforma Eurovegas No ressalta la insostenibilitat del projecte. La demanda energètica seria de 947.400.000 kWh/any, equivalents al d'una població de 676.000 habitants com ara Saragossa (la cinquena ciutat més gran de l'Estat). És de destacar el consum generat per les 18.000 màquines escurabutxaques promeses, que s'enfilaria fins als 90.666.000 KWH, similar al consum anual de llum de tota la ciutat de Viladecans.

Aquesta energia suposa una quarta part de la que genera la central Vandellòs II; la de 8.000 hectàrees de plaques fotovoltaïques (10 vegades la superfície del complex) o l'equivalent a 200 aerogeneradors. Qui pagarà, doncs, aquestes infraestructures i l'increment de la xarxa? Per no parlar del canvi climàtic. S'ha de tenir en compte que les zones naturals són, en primer

lloc, un magatzem de carboni (a les plantes i a la matèria orgànica del sol) i, per l'altra, un embornal de carboni (les plantes, durant la fotosíntesi, fixen CO₂). O sigui, que a les grans emissions que provocaria el complex per la seva despesa energètica s'hi han d'afegir les que deixaria d'absorbir la zona agrícola i les zones humides.

GENERACIÓ DE RESIDUS

La generació de residus del complex Eurovegas ascendiria a més de 160.000 tones a l'any (comptant amb les xifres d'ocupació directa promeses). És a dir, 117 tones al dia. Això suposaria augmentar un 20% la generació actual de residus sòlids a Barcelona (806.368 tones anuals). Preguntat el conseller Lluís Recoder pel greuge ecològic d'aquest complex durant la presentació de la cimera de Rio+20 (pel "desenvolupament sostenible"), on representava a Catalunya, va tirar pilotes fora. //

Els promotors pretenen que les administracions paguin els accessos viaris al macrocomplex // E. B.

80 famílies encara no han rebut els diners de les expropiacions de 2008 // E. B.

ADELSON PRESSIONA PER MINIMITZAR LES INDEMNITZACIONS DE LES EXPROPIACIONS

Cop mortal a un sector agrícola estratègic

// Bertran Cazorla

"Fum": això són, segons responsables d'Unió de Pagesos, els comptes de la lletera que alguns, pocs, agricultors i agricultores grans i amb ganes de jubilar-se estan calculant sobre el preu al qual podrien vendre els seus terrenys si Eurovegas desembarca al Delta del Llobregat i, inclús, aparaulant, com han fet alguns, operacions de compravenda dels terrenys amb intermediaris. Des d'Unió de Pagesos, mantenen contacte intensiu amb responsables del departament de Territori i Sostenibilitat, que és qui negocia amb els executius de las Vegas Sands, i després de diverses reunions tenen clar que els terrenys s'adquiriran per expropiació. I las Vegas Sands pressiona perquè siguin el més barates possible: la seva directiva ja ha advertit que el cost dels terrenys serà decisiu en l'opció per Madrid i Barcelona.

En aquestes trobades amb la pagesia, sempre segons Parés, els governants han especificat que pensen adquirir els terrenys mitjançant un procediment semblant al que es va usar per a Port Aventura: aprovant una llei que declari d'interès general la construcció del macrocomplex de casinos i hotels en plena plana deltaica. Això obriria les portes a les expropiacions, que pagaria un consorci integrat per la Generalitat i els ajuntament afectats. El mateix ens s'encarregaria, més tard, d'atorgar les llicències a l'empresari del joc. De moment, el govern ja ha gastat 67.850 euros en un procediment negociat sense publicitat per pagar una arquitecte que ha de dibuixar com encaixaria Eurovegas al Delta del Llobregat.

En aquestes expropiacions, els propietaris i propietàries agrícoles tenen totes les de perdre, segons Ismael Santonja, director de l'oficina que Agro-xarxa, l'empresa de serveis d'Unió de Pagesos, té a Sant Boi. La reforma del 2008 de la llei regulatòria de les expro-

piacions permetria, segons Santonja, pagar als pagesos i pageses un preu agrícola per les seves terres, sense tenir en compte que després haurien de ser requalificades i, per tant, adquiririen més valor. Els preus d'ara, doncs, quedarien molt per sota dels 25 o 30 euros per metre quadrat que es van pagar en un dels darrers grans processos expropiatoris al Delta, per fer l'AVE, ara fa deu anys, quan encara estava vigent una llei anterior, del 1998. Però hi ha més: a banda de ser indemnitzacions minses, també és incert quan es cobrarien. Al Delta ja hi ha hagut males experiències en aquest camp: una vuitantena de pagesos i pageses encara esperen, des de fa tres anys, rebre els 2,5 milions d'euros que sumen les indemnitzacions per una de les últimes expropiacions viscudes a la zona: les que va suscitar la prolongació de l'autovia del Baix Llobregat per connectar-la amb la C-32.

Per a fer l'obra, l'Estat va expropiar el 2008 unes 37 hectàrees, la majoria agrícoles, i el 2009 la pagesia va haver d'abandonar les terres amb les quals es guanyava una part del seu sou, segons recorda Jordi Sentenach, responsable d'expropiacions d'Agroxarxa. L'any següent, ambdues parts van signar la majoria dels acords indemnitzatoris. Però la pressa per fer fora els pagesos i pageses no s'ha traduït ni en pressa per enllestir la carretera, que encara no està feta, ni en pressa per pagar. Unió de Pagesos reclama des de fa anys el pagament de les indemnitzacions, i l'Ajuntament de Sant Boi va aprovar fa temps una moció donant-los suport.

Els pressupostos d'enguany preveuen una partida per pagar aquestes i altres indemnitzacions pendents a Catalunya. En total, l'Estat deu uns 111 milions d'euros a la pagesia catalana. I a Agroxarxa els consta que ja s'han iniciat les gestions per començar a fer els pagaments a la tardor. Vista l'experiència, però, és una esperança tenyida d'escepticisme. //

LA SOCIOVERGÈNCIA, IMPULSADA PER INTERESSOS ESPECULATIUS, FA ANYS QUE ASSETJA LA PAGESIA DEL PARC AGRARI I TOTA LA ZONA PROTEGIDA

Un delta anomenat desig

Ajuntaments arruïnats que segueixen confiant la seva sort al totxo; empresariat sense escrúpols que vol aprofitar la influència a governs amics per subhastar el patrimoni del país; classe política de diferents colors disposada a treballar conjuntament per vendre's l'ànima al diable en plena crisi econòmica i moral. I un magnat nord-americà del joc, de dubtosa reputació, amb el suport de capital asiàtic relacionat amb la prostitució i la màfia. Sota la coartada d'Eurovegas, el Delta del Llobregat, assetjat des de fa temps per interessos immobiliaris especulatius, pateix un atac sense precedents que amenaça amb revifar el fantasma de la sociovergència politicoeconòmica en la seva pitjor versió, la del 'cas Pretòria'.

// **Albert Ollés**

L'anècdota és real i va succeir, en plena bombolla immobiliària, al despatx d'un alcalde socialista del Baix Llobregat. Un periodista, reunit amb el batlle, va explicar-li que la família d'un dels seus amics era del poble. Per situar-lo li va comentar el nom del carrer i, davant la sorpresa del seu interlocutor, la primera reacció de l'alcalde fou dir-li l'índex d'edificabilitat d'aquella via. El manà per als ingressos municipals que va suposar la febre del totxo va convertir molts alcaldes en especialistes consumats del negoci immobiliari i els va dur a endeutar-se sense mesura i dependre excessivament d'aquesta font de finançament, amb les conseqüències que pateix ara la ciutadania.

Tot i la patacada, les i els alcaldes-arquitectes no han après la lliçó i al Baix Llobregat n'hi ha un grup, en la

totalitat del PSC, que no han renunciat a aquesta fórmula amb l'esperança que el vent torni a bufar al seu favor. La venda massiva de sòl públic i privat durant els anys de la bombolla ha deixat pocs espais verges d'interès a l'àrea metropolitana de Barcelona i un d'ells, el més desitjat per la seva ubicació estratègica, és el Delta del Llobregat. Ja fa temps que els i les regidores, de la maneta de CiU i el seu lobby empresarial, assetgen la pagesia del Parc Agrari i tota la zona protegida. Una situació que la quimera d'Eurovegas ha reactivat amb força, abonada per la crisi econòmica i l'actual mapa polític català, amb un PSC més debilitat que mai.

Tot plegat explica el silenci i l'ambigüitat envers el projecte expressada fins ara per la direcció del PSC i els seus alcaldes implicats (Cornellà de Llobregat, Sant Boi, Gavà i Viladecans) i les votacions contràries d'a-

quests al Parlament i als plenis municipals davant les proposicions de condemna impulsades per ICV-EUiA. I també contra la d'ampliació de la Zona Especial de Protecció d'Aus (ZEPA) del Delta del Llobregat, presentada per ERC el 31 de maig a la Cambra catalana.

Si Eurovegas tira endavant, el delta pot patir un atac especulatiu sense precedents

Els i les pageses afectades opinen que, com diu la dita castellana, s'han ajuntat "el hambre y las ganas de comer". Per una banda, els interessos especuladors a la zona de la burgesia barcelonina vinculada a CiU, que ja venen de lluny. Una actitud que Manuel Vázquez Montalbán va retratar el 1991 al llibre *Barcelona, ¿cap a on*

vias?: "És curiós i tràgic que la matèria primera fonamental per a la burgesia de Barcelona hagi estat sempre el sòl. Se l'han venut, reventat, especulant continuament...". Per l'altra banda, les i els alcaldes-arquitectes del PSC, a la recerca d'ingressos econòmics per als seus asfixiats ajuntaments que, alhora, els hi permetin mantenir la poltrona.

Davant d'aquest escenari, el pitjor per al futur del Delta del Llobregat és que l'ofensiva va més enllà d'Eurovegas. Si el grup promotor, Las Vegas Sands, que ja va fer un primer intent en temps del govern tripartit de la Generalitat, decideix instal·lar-se a Catalunya, la sociovergència tindrà la coartada perfecta per expropiar d'un cop les 800 hectàrees del delta que han ofert a Sheldon Adelson. I a més, a preus molt per sota dels del mercat. El passat 25 de juny, el portaveu del govern de la Generalitat, Francesc Homs, va avançar que estudien aprovar una "lleï especial" com la que es va fer servir a Port Aventura per facilitar expropiacions forçoses a baix cost. Encara que no es faci el pla sencer i aquest quedi reduït per problemes de finançament a la primera fase (quatre hotels i dos casinos), ja ha transcendit que Adelson vol comprar igualment les 800 hectàrees que, posteriorment, podria vendre a un preu molt superior.

Pacte de connivència al govern de l'Àrea Metropolitana

Antonio Poveda

A un article publicat al diari *El País* el passat 22 de maig, el filòsof i periodista Josep Ramoneda, bon coneixedor de la cuina del partit, alertava del perill que el PSC "s'a-cantoni en el municipalisme, pensant estrictament en termes de conservació de quotes de poder, sense un projecte de renovació i actualització de les polítiques urbanes, com

s'ha demostrat en la seva obsessió per passar de puntetes per un projecte tan destructiu per a la cultura urbana d'un dels seus últims feus, el Baix Llobregat, com és Eurovegas". Segons Ramoneda, "un sector del lobby d'alcaldes del partit sustenta que el PSC s'ha d'oblidar de la Generalitat i tornar al vell *statu quo* amb Convergència: poder municipi-

Antonio Balmón

pal socialista, poder autonòmic nacionalista".

Perduda la Generalitat i, sobretot, la Diputació de Barcelona i l'ajuntament de la capital catalana, els socialistes s'han aferrat a la sociovergència de trinxera al nou govern de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). I és des d'aquí on s'està organitzant l'assalt al Delta del

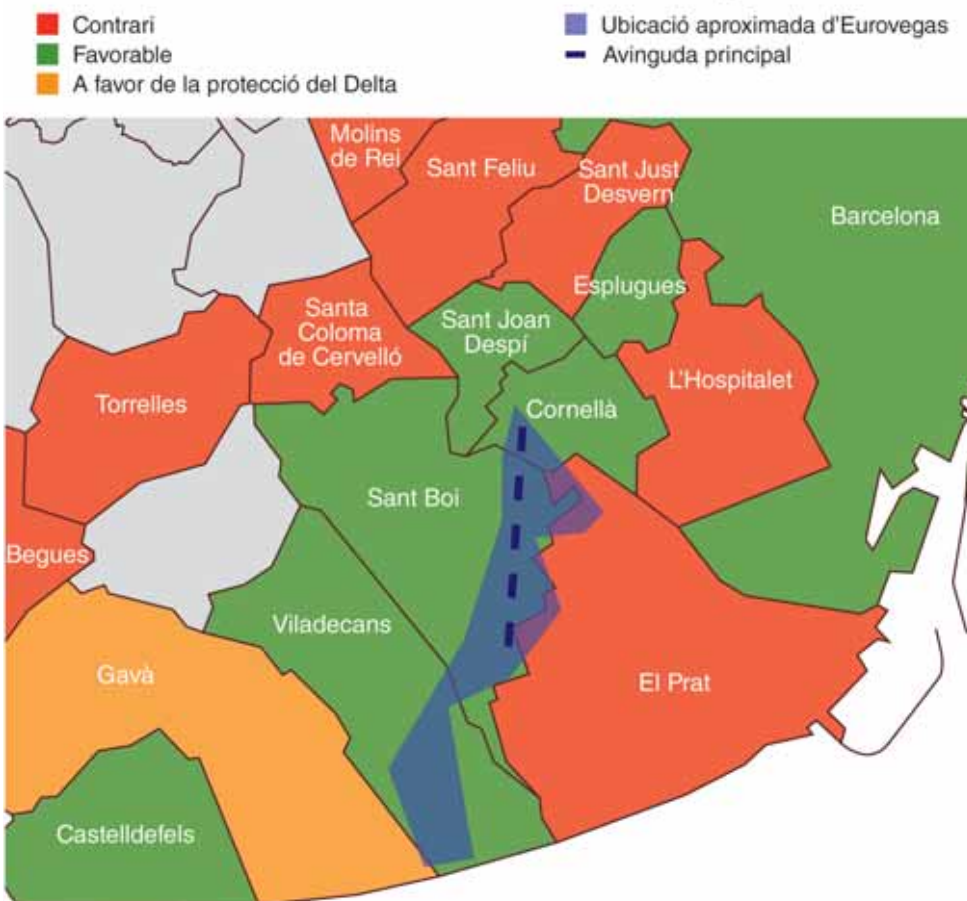
Llobregat. Al voltant de l'alcalde de Barcelona i president de l'AMB, el convergent Xavier Trias, s'ha creat una mena de cordó sanitari d'alcaldes metropolitans socialistes en el que destaca Antonio Balmón, regidor de Cornellà i número dos del partit. Hereu de José Montilla, Balmón forma part del pinyol de l'ex-president juntament amb el que fora secretari d'organització del partit en els anys del tripartit, José Zaragoza, i l'alcalde de Sant Joan Despí i actual primer secretari del PSC al Baix Llobregat, Antonio Poveda. Aquest grup, unit per una estreta relació d'amistat i fidelitat personal, ha dirigit amb mà de ferro la comarca durant les dues darreres dècades i també el PSC, on en mantenen el control. Amb la marxa temporal de Montilla i Zaragoza a les Corts de Madrid, Poveda, que és el màxim responsable de l'àrea de mobilitat i transport de l'AMB i, sobretot, Balmón, vicepresident executiu del govern de l'Àrea Metropolitana, han guanyat protagonisme en les relacions amb la plana major de CiU. És coneguda, de fet, la bona sintonia entre l'alcalde de Cornellà i Trias, i també la que té amb el secretari general de CDC, Oriol Pujol. //

Aquesta primera fase es podria ubicar als terrenys més allunyats del mar, entre Cornellà i El Prat de Llobregat, a un sector anomenat Salnes-Serrallo (qualificat com a sòl urbanitzable no programat) que Montilla havia reservat en la seva etapa com a president de la Generalitat per a fer-hi una Àrea Residencial Estratègica (ARE) on s'hi havien de construir 2.500 habitatges. El projecte, ubicat molt a prop de l'estadi del RCD Espanyol, va quedar aturat

El projecte seria la coartada perfecta per expropiar 800 hectàrees del delta a baix preu

pel *big bang* de la bombolla immobiliària, però els terrenys podrien recuperar valor ara, amb les corresponents plusvàlues per a l'ajuntament que presideix Balmón. Tot i que aquesta zona no forma part del Parc Agrari, els i les pageses alerten que, per la seva proximitat, la primera fase serviria per a obrir el meló envers la posterior colonització de la zona protegida. //

Posicionament dels consistoris vers Eurovegas

Macià Alavedra Moner

L'expresident del Barça, Joan Laporta, ara diputat al Parlament i regidor a l'Ajuntament de Barcelona, va voler especular al Delta del Llobregat quan dirigia el club i va comprar el 2008, per 18 milions d'euros, uns terrenys a Les Filipines Noves (Viladecans) per fer un parc lúdic i esportiu en col·laboració amb l'ajuntament d'aquest municipi. Totes dues parts van signar, fins i tot, un conveni per a fer-ho realitat, sota el nom de Barça Parc, però l'actual directiva blau-

Golf, Barça i casinos

grana s'ha fet enrere i acusa Laporta d'haver pagat un preu molt superior al real. El Barça té a Viladecans, a Can Feliu i els Reguerons, uns altres terrenys d'ús agrícola, adquirits els anys setanta per la junta directiva presidida per Agustí Montal. Havien d'acollir la ciutat esportiva del club, però tampoc s'han fet servir mai.

Al mateix solar reservat per a Barça Parc, molt a prop de les llacunes protegides del Remolar-Filipines, van comprar terrenys el 1988 tres famílies de l'entorn de CiU, els Díaz-Varela, els Suqué i els Cardoner, associats dins l'empresa Golf de Viladecans S.A. Cal recordar que Artur Suqué va presidir Casinos de Catalunya i estava al front de Luditec, la societat que s'adjudicà les loteries de la Generalitat. Suqué va ser imputat pel *cas Casinos* de finançament irregular de CiU. També està vinculat a la història de Golf de Viladecans Macià Alavedra, exconseller d'Economia de la Generalitat sota el mandat de Pujol. En la seva etapa a l'executiu català, el dirigent convergent va signar una expropiació multimilionària a favor d'aquesta empresa i, anys després, quan va deixar la política activa va ser contractat, de

1999 a 2004, com a president d'una filial de la farmacèutica Indukern, propietat de la família Díaz-Varela. Alavedra ha tornat darrerament a les portades dels diaris per la seva implicació al *cas Pretòria*, un dels grans escàndols de corrupció del nou segle a Catalunya, en el que també hi ha acusats tècnics municipals i regidors del PSC, amb l'exalcalde de Santa Coloma de Gramenet, Bartomeu Muñoz, al capdavant.

Un exemple de fins a on pot arribar la sociovergència quan hi ha interessos econòmics i especulatiu pel mig. I més encara sota el patrocini d'un home de la reputació d'Adelson, l'empresari que més diners ha aportat per finançar les campanyes del partit republicà als Estats Units. Segons va publicar a mitjans del mes de juny el diari *The New York Times*, Adelson donarà fins a 60 milions de dòlars a Mitt Romney per intentar derrotar Barack Obama a les eleccions presidencials d'enguany. Després de la publicació d'aquestes informacions, el diputat d'ICV-EUiA al Parlament, Joan Boada, va vincular l'opacitat informativa sobre el projecte d'Eurovegas a un suposat nou cas de finançament irregular de CiU. //

El 'Dorado' de Montilla

Els i les pageses han detectat els darrers anys diferents operacions de compra de terrenys al Parc Agrari -incloent-hi assetjament als i les propietaris- efectuades per empreses vinculades a Paz Dorado, expresident de la Confederació d'Empresaris del Baix Llobregat. Dorado va ser acusat el 2009 per la fiscalia d'haver-se apropiat de 1,24 milions d'euros de fons europeus concedits per la Generalitat i l'Estat i destinats a uns cursos de formació laboral que mai es van fer. L'empresari i el seu soci, Francisco Sierra, van evitar anar a la presó gràcies a un acord extrajudicial segons el qual van tornar la mateixa quantitat que se'ls hi reclamava. La relació d'amistat de Dorado amb Montilla, amb qui va coincidir els anys setanta i vuitanta en moviments antifranquistes i sindicals al Baix Llobregat, va generar en aquell moment rumors que comparaven l'afer amb el *cas Pallerols* de finançament irregular d'UDC en temps de Jordi Pujol a la presidència de la Generalitat. I fa que ara es relacionin aquestes operacions immobiliàries al delta amb els interessos del PSC a la zona. //

El magnat de Las Vegas Sands va ordenar pagar un sobresou al presumpte assessor corrupte

J. ALBERTO GONZÁLEZ-PITA:

“Estic preocupat per una petició sobtada de més diners per part d'un advocat extern que, al mateix temps, és un funcionari estranger, un pagament que pot implicar haver de donar moltes explicacions”

J. ALBERTO GONZÁLEZ-PITA:

“És indignant. El nostre advocat cobra tres vegades menys al mes, pel cap baix”

SHELDON G. ADELSON:

“Has de fer els pagaments i donar l'assumpte per tancat”

DOCUMENTS INTERNS DEMOSTREN LA CORRUPCIÓ EN L'ÀMBIT LEGISLATIU I URBANÍSTIC

El Departament de Justícia dels Estats Units investiga el magnat Adelson per subornar funcionaris

Una investigació de 14 pàgines signada pels periodistes nord-americans Matt Isaacs, Lowell Bergman i Stephen Engelberg que inclou dotzenes de correus electrònics, factures, notes i informes que van circular entre els alts executius de Las Vegas Sands i els seus advocats, detalla l'obscur *modus operandi* de Sheldon Adelson i Michael Leven, els promotors a l'Estat espanyol d'Eurovegas. Els documents interns del Departament de Justícia dels Estats Units i del govern de l'estat de Nevada, van ser obtinguts a través de persones que n'han tingut accés de forma legal i van ser incorporats al Programa de Periodisme d'Investigació de la Universitat de Califòrnia, com a part d'una col·laboració amb ProPublica i PBS Frontline. Us en detallem els principals continguts.

// Jesús Rodríguez i Carles Masià

El senyor Sheldon Adelson, particular Mr. Marshall català del segle XXI, i Michael Leven, la seva mà dreta i director general de Las Vegas Sands, tenen des de mitjans del mes de juliol moltes preguntes a respondre després de la publicació de documents que posen negre sobre blanc les particulars maneres de modificar la legislació local i aconseguir especular amb terrenys de l'antic protectorat portuguès de Macau i actual regió de la Xina continental. En aquest peculiar indret del sud-est asiàtic, Las Vegas Sands hi té el major dels seus casinos que, a més, aporta el 80% dels guanys que la companyia recapta a tot el planeta a través del negoci del joc, els hotels i la promoció immobiliària.

Fa una dècada, Adelson va veure aquest tros de terra i es va imaginar una brillant franja de casinos, hotels i centres comercials. Com ara està passant amb els terrenys del Delta

del Llobregat. On la competència hi veia obstacles, incloent-hi la suposada hostilitat de Macau cap a la gent forana i els vincles històrics al crim organitzat xinès, Adelson hi divisava l'oportunitat de fer milers de milions. L'aposta de Macau va sortir bé. Va impulsar Adelson a la llista dels súper rics i va garantir el seu paper com a millor donant republicà de la campanya electoral 2012, quan va aportar desenes de milions de dòlars a Newt Gingrich, Mitt Romney i altres iniciatives del partit republicà. Però, què va passar rere el teló de les negociacions? Com es van superar les traves que dificultaven la implantació de les sales de joc, les màquines escurabutxaques i les urbanitzacions d'apartaments de luxe?

LEONEL ALVES, LA FIGURA DEL 'FACILITADOR'

Las Vegas Sands va buscar a Macau la figura del facilitador, un personatge

ben situat que, amb contactes en el sector públic i el sector privat, pogués aconseguir obrir les portes necessàries per a construir amb les millors condicions per a Adelson. Una figura que, a la realitat catalana, s'assimiliria molt al *Luigi* del cas Pretòria (Lluís García, exdiputat socialista que, amb l'ajut de Macià Alavedra i Lluís Prenafeta de CiU, desencallava requalificacions i modificava normatives ur-

del selecte equip que va negociar el punt i final del protectorat a mans de Portugal i la incorporació a l'Estat xinès a partir de 1999. Ostenta tres càrrecs públics. És membre de la legislatura local. Pertany a un consell de 10 membres que assessora el cap administratiu de Macau, l'administrador local més poderós, i també forma part de la Conferència Consultiva Política del Poble Xinès, un òrgan que aconsella el govern central de la Xina. Li agrada molt l'ostentació pública del seu poder i manifesta ser propietari d'una gran col·lecció de vehicles de luxe, com ara, un Ferrari i un BMW M3.

ASSESSOR A SOU DE LAS VEGAS SANDS

Alves, però, va crear una empresa privada d'assessoria en paral·lel. Adelson va veure l'oportunitat, el va posar a sou de la companyia Las Vegas Sands i li va atorgar la categoria de representant de l'empresa a les negociacions amb els principals càrrecs polítics de la Xina que podien influir sobre les condicions dels seus casinos a Macau. Les alarmes van saltar quan Alves va demanar uns honoraris que triplicaven el preu de mercat que cobren executius del seu rang i, això, va fer que els màxims assessors legals d'Adelson l'advertissin que s'haurien de donar moltes explicacions davant l'opinió pública i, el que és pitjor, davant del funcionariat del Departament de Jus-

Els negocis de Macau van impulsar Adelson a la llista de super rics

banístiques). En el cas de Macau, els documents filtrats assenyalen Leonel Alves com la persona clau que va rebre elevades sumes de diners per aconseguir estovar les reticències dels legisladors xinesos respecte les intencions d'Adelson. Alves és originari de Macau, fill de pare portuguès i mare xinesa. Va ser un dels membres

tícia que supervisen la Foreign Corrupt Practices Act, una llei dels Estats Units que persegueix la pràctica del soborn de funcionari públic, no més fronteres endins, sinó també a qualsevol punt del planeta.

PARTICIÓ DELS TERRENYS PER VENDRE APARTAMENTS

Va ser l'any 2008, després de la crisi financera derivada del crac de Lehman Brothers, quan Alves va irrompre a favor del magnat del joc. Els terrenys on s'havien edificat els casinos, hotels i apartaments eren rentables, però Adelson necessitava més liquiditat per evitar la fallida dels seus casinos a Las Vegas. Malgrat que el contracte amb el govern de la Xina especificava que els terrenys del complex no es podien separar, la idea de vendre una part de la superfície edificada a preu d'apartaments de luxe va obsessionar Adelson, que va ordenar Alves la missió de modificar les condicions del contracte i la normativa local d'usos dels terrenys. En resposta al magnat, Alves va preparar una reunió amb funcionaris locals per "controlar i exercir pressió" sobre el que anomenava "procés de revisió del contracte de concessió dels terrenys". Malgrat que el secretari de l'Oficina de Territori, Obres Públiques i Transports de Macau va declarar que Las Vegas Sands havia d'acatar les clàusules del contracte de concessió, "són molt clares i qualsevol moviment s'ha de fer d'acord amb el que estableix el contracte", un mes després, els funcionaris de Macau amb qui havia contactat Alves van atorgar totes les demandes a Adelson i van dividir els terrenys en quatre parts, una d'elles per a 300 apartaments de luxe destinats al lliure mercat.

MODIFICACIÓ DELS CRITERIS DE LICITACIÓ DELS FERRIS

Una de les claus per a la supervivència de Las Vegas Sands a Macau era la capacitat d'atraure clients de Hong Kong cap als seus casinos. La ruta de ferri, establerta fa molts anys, deixa el

passatge al centre de Macau, a uns cinc quilòmetres dels casinos d'Adelson a Cotai. Las Vegas Sands va crear el seu propi servei de ferri, Cotai Waterjets, que deixava els i les jugadores al moll, a una distància de només un petit trajecte en transbordador fins als casinos. Però el futur de Cotai Waterjets no estava clar. Un servei de ferri de la competència havia presentat una queixa que denunciava que el govern havia atorgat la concessió a Las Vegas Sands de manera fraudulenta, ja que no s'havia portat a terme cap concurs de licitació.

El febrer de 2009, el tribunal de Macau va donar la raó a la part demanant, i el contracte va ser anul·lat. Alves va anar per feina. La primavera de 2009, va acordar el que les factures de la seva empresa descriuen com a "reunions i contactes amb el govern de Macau". El 19 d'octubre de 2009, Alves es va reunir amb Edmund Ho, el cap executiu de Macau (que suposadament s'havia negat a reunir-se amb Adelson perquè hi mantenien una molt mala relació), i Fernando Chui Sai On, el successor de Ho.

Aquell dia, Alves va facturar més de dues hores en trucades telefòniques amb executius de l'empresa, tal com mostren les factures incorporades a la investigació. Las Vegas Sands va deixar molt clar el que hi havia en joc, i va explicar als inversors de Hong Kong en una documentació pública que la pèrdua de la concessió del servei de ferri "podria comportar una reducció significativa de visitants a les nostres propietats de la franja de Cotai". Això significaria un "efecte material advers sobre el nostre negoci", va assegurar l'empresa. Pocs dies després de la trobada entre Alves i Ho, Las Vegas Sands va obtenir el que buscava. Edmund Ho va promulgar una regulació administrativa que permetia concedir contractes de ferri sense haver de passar per concursos de licitació. Les sentències dels tribunals en contra de l'empresa quedaven en dubte. Las Vegas Sands va recuperar el control de la seva ruta i va acabar aconseguint-ne unes quantes de noves.

Correus electrònics incorporats a la investigació

LEONEL ALVES assessor extern de Las Vegas Sands i càrrec públic a Macau

- "Aquests problemes es poden resoldre amb el pagament de 300 milions de dòlars"
- "Aquesta setmana tinc més temps a disposició per a controlar i exercir pressió sobre el progrés del procés de revisió del contracte de concessió dels terrenys"
- "Mai no utilitzaria les meves oficines públiques per a beneficiar l'empresa, ni tampoc se m'ha demanat"

STEVEN JACOBS directiu de Sands China Ltd.

- "El que ens demanen són uns 700.000 dòlars. Si això és correcte, haurem de donar moltes explicacions, donat el que cobren les nostres altres empreses i davant la Llei de pràctiques corruptes externes"
- "Fa molt de temps que no veia un advocat o despàtx d'advocats fer un *farol* tan descarat com Leonel Alves"

SHELDON G. ADELSON

- "Quan el fum s'esvaeixi, estic, no el 100%, sinó el 1.000%, segur que no hi haurà cap mena de flama a sota, els investigadors acabaran trobant una base de mentides i invencions"

ELS CRITICS AMB LA CORRUPCIÓ VAN SER ACOMIADATS

Durant aquell any, Alves va intercedir en altres aspectes relacionats amb la cotització de Sands China a la borsa de Hong Kong i va facilitar la signatura de contractes amb capítosts del crim organitzat que figuren a les llistes dels més perillosos segons els informes de l'FBI. A la causa judicial hi consten correus electrònics i cartes on Alves demana 700.000 dòlars pels seus honoraris i parla d'una xifra de 300 milions de dòlars per superar dificultats amb el govern xinès. L'any 2009, però, va esclatar un conflicte intern a la companyia que ha portat fins a les actuals investigacions del Departament de Justícia dels Estats Units. L'assessor general de Las Vegas

Sands a la seu de Nevada, J. Alberto González-Pita, es va mostrar preocupat per una petició econòmica d'Alves que triplicava el sou acordat en el seu contracte d'assessor extern. Entenent que Alves era un funcionari estranger, aquesta petició podia comportar molts problemes legals. Alves va dimetir fins que no li abonessin els diners, però va continuar en contacte amb Adelson, segons consta a correus electrònics interceptats. Steven Jacobs, president de Sands China Ltd. va voler plantar cara a Alves i va denegar les seves intencions de cobrar. El mateix dia, però, Jacobs va informar que havia efectuat els pagaments de les factures en qüestió, després que Alves hagués enviat una relació detallada de les tasques que havia efectuat. Jacobs va escriure a González-Pita que "havia rebut instruccions de SGA i MAL

Michael Leven, director general de Las Vegas Sands, també va ordenar els pagaments que investiga el Departament de Justícia

A dia d'avui, Leonel Alves continua sent assessor extern de Las Vegas Sand

de fer els pagaments i donar l'assumppte per tancat". SGA i MAL són les inicials de Sheldon G. Adelson i Michael A. Leven, president i director general de Las Vegas Sands, respectivament. Steven Jacobs i Luis de Melo (advocat de Las Vegas Sands a Macau) van ser acomiadats trenta dies més tard i, sorprenentment, Leonel Alves va ser de nou contractat com a assessor extern, càrrec que encara ocupa a dia d'avui. //

Las Vegas: el camí cap a l'extinció dels drets laborals

Station Casinos va acomiadar 2.800 treballadors entre 2008 i 2010 // Iban Ek

// Iban Ek i Aina Gallego

Durant els anys 60 i 70, als Estats Units, la major part dels llocs de treball eren al sector industrial i estaven lligats a sindicats, que eren forts i donaven seguretat a les persones treballadores mitjançant assegurances de salut, condicions laborals, drets adquirits, vacances i defensa legal. Ser una persona sindicada volia dir ser respectada al teu lloc de treball. Per exemple, les feines a la indústria càrnia eren molt ben valorades perquè gaudien d'unes condicions de treball molt bones. Actualment, però, és una de les ocupacions més perilloses i precàries. I ha anat succeint el mateix a tots els àmbits laborals, especialment al sector dels serveis. La prioritat és reduir costos laborals i acabar amb els drets dels sindicats.

Jason Wallet, coordinador del Mission Cultural Center de San Francisco, ens parla d'aquest canvi: "Ha baixat enormement la quantitat de feines sindicades i, en conseqüència, ha augmentat la precarietat laboral. Només els sectors de l'educació, la salut i alguns altres com els ports de mercaderies han mantingut una aposta sindical per defensar els seus drets. Avui dia, només un 15% de la població activa té aquesta seguretat laboral; que passa amb l'altre 85%".

Als anys 70, Las Vegas era gairebé l'únic lloc on hi havia casinos i les persones que hi treballaven tenien bones condicions laborals. Posteriorment, va emergir una altra ciutat amb el mateix model, Atlantic City, i després, les reserves indígenes van començar a

poder crear casinos; això va trencar el monopoli. Las Vegas va canviar de model laboral.

"La feina, en aquests llocs, significa no tenir cobertura mèdica ni un horari fix ni unes hores garantides a la setmana ni un salari mínim establert. Et truquen el mateix dia per dir-te si tindràs feina. Això fa que no puguis organitzar-te els horaris ni buscar una altra feina per complementar el sou i requereix una disponibilitat permanent, ja que, si un dia rebutges la feina que t'ofereixen, potser no et tornen a trucar mai més. La majoria dels treballadors són de la comunitat Llatina", continua explicant.

"No és una feina, és una mena d'esclavitud moderna"

Quan li preguntem sobre la quantitat de feina que hi ha a Las Vegas, on sempre es veuen anuncis de 10.000 nous llocs de treball només en aquesta àrea, ens diu: "Mai arriben a ser el nombre de llocs anunciats. Els que hi ha són sota les condicions que estem parlant. Suposo que, a Europa, ara, arran de l'atur creixent, les persones

estàn disposades a acceptar qualsevol feina, però, realment, algú considera aquesta mena d'esclavitud moderna i de precarietat com una ocupació? Jo no ho crec. Als EUA, ja comença a ser normal; espero que no us passi a Europa, seria un retrocés massa gran del qual crec que no us tornaríeu a recuperar. Aquests projectes no són contractes de cinc anys, són models que perduren per dècades. El retrocés en lleis, drets i serveis laborals és molt profund i és difícil tornar al punt de partida".

Jason Wallet també parla sobre el paper de la construcció en aquest negoci i la consegüent creació de bombolles immobiliàries. "El negoci immobiliari és bàsic en aquest mercat. La construcció també era un sector ben considerat i sindicat. Ara mateix, és una de les pitjors feines que hi ha en aquest país, on els riscos laborals i la precarietat estan a l'ordre del dia; però els promotors han fet molts diners a Las Vegas. Ara mateix, a la construcció, ningú no és contractat legalment a través d'una empresa constructora, tot funciona mitjançant empreses de contractació temporal. Amb aquest tipus d'empreses, ja et pots oblidar del 90% dels teus drets laborals, sigui el sector que sigui, restauració, construcció o qualsevol altre. Han estat creades i dedicades a impulsar la precarietat".

La competència, les llibertats fiscals i el model Las Vegas han anat perjudicant els treballadors i les treballadores i la qualitat i les condicions laborals cada vegada són més dolentes. El model està arribant a un punt de saturació que fa que Las Vegas ja

no sigui un model rendible sinó tot el contrari, un model que hipoteca el territori on s'ha ubicat i que destroua allò que coneixem com a estat del benestar.

MOVIMENT SINDICAL

A Las Vegas, han sorgit diverses iniciatives sindicals molt potents. La Culinary Union Local 226 és un dels sindicats històrics. Donen suport a tota la gent empleada en l'àmbit de la restauració dins els casinos de Las Vegas, però també fan tasques de lluita i denúncia. A la seva web (www.culinaryunion226.org), hi enumeren casinos on recomanen no treballar arran del nombre de denúncies rebudes i també porten negociacions directament amb l'empresariet i mitjançant l'Estat. El sindicat relata: "Station Casinos és l'ocupador privat més gran de Las Vegas. Opera a divuit casinos—entre ells, deu grans hotel-casino— i és l'ocupador privat més gran del tercer sector a l'àrea metropolitana. Entre 2008 i 2010, va acomiadar 2.800 treballadors per estalviar diners, mentre la majoria dels executius mantenien els seus llocs de treball. L'empresa és propietat majoritària de Deutsche Bank i dos germans multimilionaris, Frank i Lorenzo Fertitta, lligats a Wall Street i rabiosament antisindicals. Al voltant de la meitat de la força laboral dels Station Casinos, aproximadament 12.000 persones, treballa en el nostre sector, però l'empresa mai no ha permès als seus treballadors un procés just per decidir si un sindicat els pot representar davant de les demandes".

A Las Vegas, hi ha un sector estatal dedicat a la denúncia de l'explotació o de l'incompliment de contracte. Existeix un centre, anomenat Labour Boards Office, dedicat a les persones que fan feines d'un dia; i un senador, Harry Reid, destinat exclusivament a aquest tipus de tasques, i fins i tot un Comissionat del Jornalero. La presència d'aquestes institucions ens porta a pensar que l'Estat de Nevada ha vist la necessitat de regular una situació que se li ha escapat de les mans ja que té menys poder que Adelson a l'hora de regular les condicions. La qüestió és fins a quin punt, ara mateix, mana més l'empresariet que els càrrecs polítics.

Hi ha elements comuns entre Las Vegas i el projecte EuroVegas: es tracta d'un model de desenvolupament basat en la preponderància dels interessos empresarials sobre els de les persones treballadores, la precarietat i les bombolles immobiliàries. Un sí a EuroVegas és entrar en una situació d'alt risc i pràcticament sense retorn. Lluny de ser una solució per sortir de la crisi, vol dir entrar en crisi permanent. //

EL MAGNAT CONSIDERA ELS SINDICATS COM UNA DE LES 'PRINCIPALS AMENACES DE LA SOCIETAT'

La croada d'Adelson contra les treballadores organitzades

// I.S. i A.G.

Sheldon Adelson és un furibund opositor als sindicats. L'any 2008, va declarar al *Washington Street Journal* que "les dues amenaces principals de la societat" són l'islamisme radical i les mesures que faciliten la creació de sindicats. Les polítiques d'empresa dels seus casinos són un reflex d'aquesta creença. Històricament, els llocs de treball als casinos de Las Vegas eren prestigiosos i ben remunerats i molts treballadors i treballadores estaven sindicades. La principal organització de Las Vegas, la Culinary Workers Union Local 226, encara agrupa 60.000 persones. Adelson va comprar el casino Sands l'any 1988 i, des d'aleshores, ha lluitat amb tots els seus recursos per acabar amb els sindicats. Actualment, ni una sola de les 40.000 persones que treballen als seus casinos dels EUA i l'Àsia n'és membre.

Durant els anys 90, va pressionar càrrecs polítics republicans de Nevada perquè fessin més difícil i costosa l'afiliació sindical. L'any 1999, va tancar el Sands, on gran part de la plantilla estava afiliada, i va obrir el Venetia. A Las Vegas, era tradició que el personal treballador d'un casino que tan-

cava fos tornat a contractar pel nou casino, però Adelson s'hi va negar rotundament. El Venetia havia de ser un casino lliure de sindicats.

La Culinary Union va organitzar concentracions davant el nou hotel per demanar la contractació de l'antiga plantilla. En lloc de negociar, Adelson va intentar fer arrestar les persones manifestants per ocupar l'espai públic, primer demanant-ho a la policia sense èxit i, després, als guardes de seguretat privada del casino. La demanda judicial per ocupar la vorera va arribar fins a la Cort Suprema dels EUA.

De fet, la pressió legal és una de les seves armes preferides. Només al comptat de Clark, ha interposat 150 demandes en deu anys (algunes als seus propis fills). Adelson sovint ha demandat els sindicats amb acusacions infundades, com el fet que la gent participant assisteix a les manifestacions sota coerció i que els sindicalistes suplanten identitats de membres del govern. Tot i perdre la majoria de casos, en un país on els serveis legals són extremadament cars, l'estratègia aconsegueix desgastar econòmicament les organitzacions amb recursos econòmics i humans molt més limitats que els seus. La seva

// Tres

actuació en relació als sindicats està tan mancada d'escrúpols que, segons la revista cultural *Rolling Stone*, demostra que Adelson és "boig, malvat i un perill per la República".

Tot i l'oposició frontal del magnat, hi ha hagut diverses lluites laborals reeixides als seus casinos durant els darrers anys. El 2011, 130 guardes de seguretat d'un casino propietat d'A-

Adelson és "boig, malvat i un perill per la República"

delson a Bethlehem, Pennsilvània, van formar el sindicat Local 777. Els guardes, que guanyen tretze dòlars l'hora (uns deu euros) i tenen pocs beneficis (als EUA, el personal s'ha de pagar assegurances privades de salut), pretenen negociar millors en les condicions laborals. El juny de 2012, la Comissió Nacional de Relacions

Laborals va obligar l'empresa a negociar amb el nou sindicat. El magnat continua negant-s'hi i ha anunciat que seguirà lluitant a les corts.

Adelson és l'empresari que ha fet més donacions a campanyes polítiques de la història dels EUA. Fins al juliol de 2012, ja ha donat 36 milions de dòlars a candidats del partit republicà i diu que està disposat a fer donacions il·limitades i, si cal, arribar als 100 milions de dòlars. Les donacions d'aquesta magnitud eren il·legals fins que, l'any 2010, el Tribunal Suprem va pronunciar la sentència *Citizens United versus FEC*, que permet fer donacions il·limitades. Si el partit republicà guanya les eleccions del novembre de 2012, sol·licitarà que els candidats a qui dona suport li retornin la inversió en forma d'influència sobre les polítiques. Els mitjans de comunicació dels EUA assenyalen que els objectius concrets d'Adelson són aconseguir que la propera administració tanqui la investigació sobre corrupció que afecta els seus casinos de Macau (la Xina), que s'oposi a la creació d'un Estat palestí, que no pugui les taxes sobre els beneficis d'empreses americanes obtinguts a l'estranger i que redueixi encara més el poder dels sindicats als EUA. //